

C. FES-I-FIN tutkimusten kyselylomakkeena

Kyselytutkimusten aineistoa kerätessä FES-I-FIN-kyselyä voidaan käyttää erikseen tai osana laajempaa kyselyä, jolloin se sijoitetaan omaksi sivukseksi. Postikyselytutkimus vaatii vastaajalta henkistä toimintakykyä ja tottumusta kyselyn täyttämiseen. Postikysely saattaa siis tuottaa puutteellisia tai virheellisiä tietoja.

Asianmukaisesti pisteytetyn kyselyn summapistemäärää (kts. ohje) voidaan käyttää tutkimuksissa jatkuvana tai tutkimuksen tarkoituksiin luokitettuna kaatumishuolestuneisuusmuuttujana. Kysely on ProFaNe tutkimuksissa tuottanut yksidimensionaalisen, jatkuvan muuttujan, jolla on useimmissa tutkituissa näytteissä riittävä toistoreliabiliteetti ja sisäinen koherenssi. Se erottelee sekä kaatumispelkomuuttujien että useimpien kaatumisen fysiologisten riskitekijöiden tai toimintakyvyn perusteella muodostettuja ääriryhmiä. Muuttujan käytöstä ei kuitenkaan ole suomalaisia tutkimuksia. Kansainvälisissä tutkimuksissa FES-I-kyselyn käsitevalidiutta on selvitetty vasta vähän.

Lyhyen version käyttö

FES-I-kyselyn rinnalle on ProFaNE-hankkeessa kehitetty 7-osiainen FES-I lyhyt versio (FES-I Short Version). Osionumeroiden perusteella sen voi muodostaa myös FES-I-FIN-kyselystä (kysymykset 2, 4, 6, 7, 9, 15 ja 16). Summapistemäärää voidaan käyttää, mikäli korkeintaan yksi kysymys jää vastausta vaille. Muuten pisteytys on sama kuin täydellisessä FES-I -kyselyssä.

Lyhyen FES-I:n mittausominaisuudet ovat tutkimuksissa osoittautuneet tyydyttäväksi ja siten isoihin tutkimusaineistoihin kelpaaviksi. Lyhentäminen heikentää kuitenkin kyselyn sisältö- ja käsitevalidiutta, koska se karsii kartoitettavia tilanteita. Alkuperäisen FES-I:n tärkein lähtökohtahan on, että siihen kerätään tieto huolestuneisuudesta niissä tilanteissa, joita iäkäs vastaaja todennäköisimmin kohtaa päivittäin ja viikoittain. FES-I -kyselyistä tehdyt analyysit osoittavat, että vaikka huolestumista voidaan mitata yhden muuttujan avulla, tilanteiden välillä on suuri yksilön sisäinen variaatio. Se saadaan esille vain, jos mittari kattaa ison todennäköisten tilanteiden valikoiman. Lisäksi suomalaisesta näkökulmasta ajatellen lyhyt versio on puutteellinen esimerkiksi siten, että siitä puuttuu yleisin kaatumista koskeva huolenaihe eli liikkuminen liukkaalla kelillä.

Lisää tutkimustietoa FES-I-kyselystä:

Delbaere K, Close JCT, Mikolaizak A S, Sachdev P S, Brodaty H, Lord S R. The Falls Efficacy Scale International (FES-I). A comprehensive longitudinal validation study. *Age Ageing* 2010;39(2):210-216.

Helbostad JL, Taraldsen K, Granbo R, Yardley L, Todd C J, Sletvold O. Validation of the Falls Efficacy Scale-International in fall-prone older persons. *Age Aging* 2010;39(2):256-259.

*Kempen GI, Yardley L, van Haastregt JC, Zijlstra GA, Beyer N, Hauer K, Todd C. The Short FES-I: a shortened version of the falls efficacy scale-international to assess fear of falling. *Age Ageing* 2008;37:45-50.

*Kempen GIJM, Todd C J, Van Haastregt J C M, Zijlstra G A Rixt, Beyer N, Freiburger E, Hauer K A, Piot-Ziegler C, Yardley L. Cross-cultural validation of the Falls Efficacy Scale International (FES-I) in older people: results from Germany, the Netherlands and the UK were satisfactory. *Disabil Rehabil* 2007a;29(2):155-162.

Nordell E, Andreasson M, Gall K, Thorngren K-G. Evaluating the Swedish version of the Falls Efficacy Scale-International (FES-I). *Advances in Physiotherapy* 2009;11:81-87.

*Yardley L, Beyer N, Hauer K, Kempen G, Piot-Ziegler C, Todd C. Development and initial validation of the Falls Efficacy Scale-International (FES-I). *Age Ageing* 2005;34:614-619.

*Keskeisimmät alkuperäislähteet

UKK-instituutti 12/2011
Saija Karinkanta FT, fysioterapeutti
Ritva Nupponen dosentti, psykologi

 **UKK-instituutti**